

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ & ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ
Τ.Κ. 801 00 Κ Υ Θ Η Ρ Α
ΤΗΛ.: 2736031202 & 2736038359
FAX : 2736031202

Εν Κυθήροις τῇ 23ῇ Ἰανουαρίου 2026

Αριθ. Πρωτ.: 40

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΙΕΡΟΥ ΤΡΙΩΔΙΟΥ
(ὕπ' ἀριθ. 255/2026)

Πρὸς
Τὸν Ἱερόν Κλῆρον καί
τόν Χριστιάνουμον Λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων

«Φαρισαῖος κενοδοξία νικώμενος, καὶ Τελώνης τῇ μετανοίᾳ κλινόμενος, προσῆλθόν σοι τῷ μόνῳ Δεσπότη· ἀλλ' ὁ μὲν καυχῆσάμενος, ἐστερήθη τῶν ἀγαθῶν· ὁ δὲ μὴ φθεγξάμενος, ἡξιώθη τῶν δωρεῶν. Ἐν τούτοις τοῖς στεναγμοῖς, στήριξόν με Χριστέ ὁ Θεός, ὡς φιλόανθρωπος» (Ἰδιόμελον Τριωδίου).

Ἀγαπητοί μου ἐν Κυρίῳ Ἀδελφοί καὶ Συλλειτουργοί,
Ἀδελφοί μου ἐν Χριστῷ Χριστιανοί, τέκνα μου ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά·

Εὐλογημένη, εἰρηνικὴ κατὰ Θεόν, κατανυκτικὴ, χαριτοφόρα καὶ πολύκαρπη ἡ ἁγία περίοδος τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου!

Δύο τύποι ἀνθρώπων διαφορετικοί καὶ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι στόν τρόπο ζωῆς καὶ σκέψεως, στά φρονήματα καὶ τὴν συμπεριφορὰ τους, στά αἰσθήματα καὶ τίς ἐκδηλώσεις των, στοὺς στόχους καὶ τίς ἐπιδιώξεις των, στή στάσι τους μέσα στόν Ναό καὶ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ μας, ἀντιπαραβάλλονται στή γνωστή μας παραβολή τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

Τό ἰδιόμελο τροπάριο, πού προτάξαμε, ἀπεικονίζει τόν ἐσωτερικὸ κόσμον καὶ τὴν στάσι καὶ συμπεριφορὰ ἀμφοτέρων ἐντὸς τοῦ Ναοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ μπροστά στόν Παντογνώστη. Νικημένος ἀπὸ τὴν κενοδοξία καὶ τό ἀλαζονικὸ του φρόνημα ὁ Φαρισαῖος, καὶ ὁ Τελώνης ὑποκλινόμενος μέ τὴν μετάνοια καὶ τὴν αὐτογνωσία του, προσέγγισαν στόν μόνον Δεσπότη. Ἀλλὰ ὁ μὲν Φαρισαῖος, ἀφοῦ μέ τὴν καυχῆσιολογία του ἄδειασε τόν ἑαυτό του, ἐστερήθη τῶν θείων ἀγαθῶν καὶ εὐλογιῶν· ὁ δὲ Τελώνης μέ τὴν σιωπὴ καὶ τὴν ταπείνωσί του, ἀλλὰ καὶ μέ τοὺς στεναγμούς καὶ τὰ δάκρυα τῆς μετανοίας του, ἀξιώθηκε νὰ λάβῃ τίς θεῖες δωρεές καὶ ἀντιδόσεις. Καὶ ἔγινε μέ τό θεάρεστο ὑπόδειγμά του πρότυπο ἀληθινῆς μετανοίας.

Αὐτὰ τὰ δύο παραδείγματα ἔθεσε ἡ Ἁγία μας Ὁρθόδοξη Καθολικὴ Ἐκκλησία στήν ἀρχὴ τοῦ Ἱεροῦ καὶ κατανυκτικοῦ Τριωδίου. Τό παράδειγμα τοῦ Φαρισαίου πρὸς ἀποφυγὴν καὶ ἀποστροφὴν καὶ τό σεμνὸ ὑπόδειγμα τοῦ Τελώνου πρὸς μίμησιν καὶ ἀντιγραφὴν. Καὶ οἱ ἄλλες τρεῖς Κυριακές τοῦ Τριωδίου (τοῦ Ἀσώτου, τῆς Ἀπόκρεω καὶ τῆς Τυρινῆς), πού ἐντάσσονται στήν προκαθάρσιμη περίοδο, πρίν ἀπὸ τὴν ἑναρξί τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, δίδουν τὰ μηνύματα τῆς μετανοίας, τῆς δικαιοκρισίας τοῦ Κυρίου μας κατὰ τὴν Δευτέρα του

Παρουσία καί τῆς νοσταλγίας τοῦ Ἐπουρανίου Παραδείσου, μετά τήν ἀπώλεια τοῦ ἐπιγείου Παραδείσου τῆς Ἑδέμ ἀπό τό πρωτόπλαστο ζευγος τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὕας.

Μελετώντας τήν παραβολή τοῦ Τελώνου καί τοῦ Φαρισαίου ἃς ἐπιμείνωμε σέ δύο πληγές. **Ἡ μία πληγή, τῆς ἀδικίας καί τῆς καταπίεσεως τῶν συνανθρώπων ἀπό τόν Τελώνη, θεραπεύθηκε μέ τήν μετάνοια, τά δάκρυα καί τούς στεναγμούς του.** Στεκότανε μακρυνά, μέσα στόν Ναό, ὁ Τελώνης καί δέν ἤθελε οὔτε τά μάτια του νά σηκώσῃ στόν οὐρανό, ἀλλά ἐκτυποῦσε τό στήθος του καί ἔλεγε: «ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ», ἐλέησε καί λυπήσου με τόν ἁμαρτωλό.

Ἡ ἄλλη πληγή, τῆς ἀλαζονείας, τῆς κενοδοξίας καί τῆς ἀπορρίψεως τῶν συνανθρώπων του ἀπό τόν Φαρισαῖο, ἔμεινε ἀνίατη καί ἀθεράπευτη, ὅταν ὁ τυφλωμένος ἀπό τήν ὑπερηφάνειά του αὐτός ἄνθρωπος, μέ ἔπαρσι καί αἰσθήματα αὐτοδικαιώσεως καί αὐτοπροβολῆς, κομπάζοντας ἔλεγε : «**Θεέ, σέ εὐχαριστῶ, διότι δέν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί ἢ ὅπως αὐτός ἐδῶ ὁ τελώνης. Νηστεύω δύο φορές τήν ἑβδομάδα, δίνω γιά ἐλεημοσύνη τό δέκατο ἀπό ὅλα ὅσα ἀποκτῶ.**

Ἀδελφοί μου,

Ἐπειδή, συνήθως, οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι πάσχουν, εἴτε ἀπό τήν μία, εἴτε ἀπό τήν ἄλλη πληγή, ἡ ὅχι σπανίως καί ἀπό τίς δύο πληγές, **τήν ἀλαζονεία καί τήν ἀδικία,** φέρονται, δηλαδή, μέ ἀλαζονεία καί μέ ἀδικία στή ζωή τους, καλόν εἶναι, στήν ἀρχή τοῦ κατανυκτικοῦ αὐτοῦ σταδίου τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου, νά ἀκούσωμε τόν μελίρρυτον ποταμόν τῆς σοφίας, τόν χρυσορρήμονα διδάσκαλο Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, Ἀρχιεπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως, νά μᾶς δια φωτίσῃ σχετικά γιά τίς φοβερές αὐτές, καί ἀθεράπευτες ἐνίοτε, πληγές.

α. Ἀλαζονεία

«Ἄν δέν ἔχετε ἀγάπη, ἀκόμα καί ἡ θεολογική γνῶσις θά σᾶς βλάβῃ. Διότι τί χειρότερο ὑπάρχει ἀπό τήν ἀλαζονεία; Ἄν ὅμως ὑπάρχῃ ἡ ἀγάπη, θᾶσαι ἀσφαλισμένος κι ἀπ' τήν ἀλαζονεία» (Ε.Π.Ε. 18, 556).

«Τίποτε ἄλλο δέν εἶναι τόσο ξένο στή χριστιανική ψυχή, ὅσο ἡ ἀλαζονεία. Ἄλλο ἀλαζονεία, καί ἄλλο παρρησία καί ἀνδρεία, πού εἶναι οἰκεῖες ἀρετές τῆς ψυχῆς» (Ε.Π.Ε. 21, 484).

«Ὀνομάζει ὁ Απόστολος Παῦλος δοῦλο τόν ἑαυτό του, πού εἶναι ἰσάξιος τῆς οἰκουμένης καί μυριάδων οὐρανῶν, καί σύ ὑπερηφανεύεσαι; Αὐτός πού ρυθμίζει τά πάντα ὅπως ἤθελε, πού ἔχει τά πρωτεῖα στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ὁ στεφανωμένος Παῦλος, πού ἀνέβηκε μέχρι τρίτου οὐρανοῦ, ὀνομάζει ἀδελφούς του τούς δούλους. Ποῦ εἶναι ἡ παραφροσύνη τῆς ἀλαζονείας;» (Ε.Π.Ε. 22, 310).

«Ἄν πετύχωμε κάποιο μικρό κατόρθωμα, προσπαθοῦμε νά τό ἐπιδείξωμε παντοῦ, καί δέν σταματᾶμε νά καυχώμαστε μέ τήν ἀλαζονεία μας» (Ε.Π.Ε. 28, 704).

β. Ἀδικία

«Τέτοια εἶναι ἡ ἀδικία. Συνεχῶς καταξεδίχεται τήν συνείδησι. Καί ὅταν ἀκόμα ὁ ἀδικημένος σιωπᾷ, οἱ ἔνοχοι τῆς ἀδικίας θεωροῦν ὅτι ἐπικείται ἡ θεία δίκη, ἀγωνιοῦν κάθε μέρα καί σχεδόν ὑπογράφουν γιά τούς ἑαυτούς των τήν ἐκδίκησι γιά τίς ἀδικίες πού διέπραξαν» (Ε.Π.Ε. 4, 312).

«Ὅχι τό νά ἀδικεῖται κανείς, ἀλλά τό νά ἀδικῇ, αὐτό εἶναι κακό, ἡ κατ' ἐξοχήν ἀδικία. Γι' αὐτό καί ὁ Ἀπ. Παῦλος συμβουλεύει νά προτιμᾷ κανείς νά ἀδικῇται, παρά νά ἀδικῇ. Καί ὁ Χριστός παρότρυνε νά δέχεται κανείς τό ράπισμα καί νά μὴ τό ἀνταποδίδῃ (Ματθ. δ', 39), ἀλλά καί νά προσφέρῃ τόν ἑαυτό του στό νά ἀδικῇται» (Ε.Π.Ε. 5, 368).

«Ἡ ἀδικία προσελκύει γιά τόν ἀδικούμενο τήν οὐράνια συμμαχία. Αὐτό τό ὄπλο (τῆς ὑπομονῆς τῆς ἀδικίας)...κυριεύει πόλεις, αὐτό καταποντίζει ὁλόκληρα ἔθνη. Πρόκειται γιά τούς στεναγμούς τῶν ἀδικουμένων» (Ε.Π.Ε. 5, 544).

«Πρόσεξε πόσα σκαλοπάτια μᾶς ἀνεβάζει καί μᾶς φθάνει μέχρι τήν κορυφή τῆς ἀρετῆς (τό νά ὑπομένουμε τήν ἀδικία). Πρῶτο σκαλοπάτι: Νά μὴν κάνῃς ἐσύ ἀρχή τῆς ἀδικίας. Δεύτερο:

Μετά τήν ἀρχή τῆς ἀδικίας, νά μὴν ἀνταποδώσης τὰ ἴσα. Τρίτο: Νά μὴν προξενήσης καί σὺ τὰ ὅσα ἔπαθες, ἀλλὰ νά ἡσυχάζεις. Τέταρτο: Μὲ ὑπομονή νά ὑποφέρης τὴν ἀδικία. Πέμπτο: Νά περιμένῃς ἀγόγγυστα ἀκόμα περισσότερες ἀδικίες. Ἑκτο: Νά μὴ μισήσης αὐτόν, πού σέ ἔβλαψε τόσο πολύ. Ἑβδομο: Καί ἀκόμα παραπάνω· νά τόν ἀγαπήσης. Ὀγδοο: Νά προσπαθήσης νά τοῦ κάνης καλό. Ἐνατο: Νά προσεύχεσαι στόν Θεό γι' αὐτόν» (Ε.Π.Ε. 9, 634).

Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί,

Προδήλως ἡ ἀλαζονεία εἶναι συνυφασμένη μέ τήν ἀδικία. Κατά κανόνα ὁ ἀλαζών γίνεται καί ἄδικος, διότι στερεῖται τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καί τῶν συνανθρώπων του καί τοῦ θείου φόβου.

Ἐνα βλέμμα στά διάφορα ἔθνη καί τόν σύγχρονο κόσμο μᾶς πείθει γιά τήν πραγματικότητα αὐτή. Ἡ ἀλαζονεία τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας, τό αἶσθημα τῆς ὑπεροχῆς ἔναντι τῶν ἄλλων, ἡ ἰδιοτέλεια καί ἡ ψυχρότητα τῆς ἀγάπης σέ παγκόσμια κλίμακα, ἡ ἀπληστία καί τὰ ἄνομα συμφέροντα, ὁδηγοῦν μέ μαθηματική ἀκρίβεια στήν ἀδικία, στήν παράνομη καταπάτησι τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, στούς πολέμους, στήν κατάκτηση καί αἰχμαλωσία λαῶν κ.τ.τ.

Ὅμως, τό στόμα τοῦ Προφητάνακτος Δαυΐδ διαλαλεῖ τήν ἀλήθεια: «**Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς**». Στραγγαλίζονται τό δίκαιον καί τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα ἀδύναμων λαῶν καί αἱματοκυλίνονται οἱ πολῖτες των. Μικροί καί μεγάλοι, νήπια καί νέοι ἄνθρωποι δεινοπαθοῦν καί ὑφίστανται σκληρό θάνατο. Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί στόν Βορρά καί τήν Μέση Ἀνατολή (Συρία, Λίβανο) διώκονται ἀπηνῶς. Κληρικοί καί Μοναχοί φυλακίζονται καί προπηλακίζονται, γίνονται καταλήψεις Ἱερῶν Ναῶν καί ἀνομολόγητες πράξεις βίας εἰς βάρος τοῦ Χριστεπωνύμου Πληρώματος τῆς Κανονικῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας. Καί τοῦτο διότι κυριάρχησαν τὰ πάθη, ἡ ἀλαζονεία καί ἡ ἀδικία, πού ἀκόμη παρατείνονται.

Μέ ἄδικες καταδικαστικές ἀποφάσεις στερεῖται τό ὀρθόδοξο ποίμνιο ἀξίων καί ἐναρέτων ποιμένων καί τοιοῦτοτρόπως διασαλεύεται ἡ κανονική τάξις καί ἐπέρχεται σύγχυσις καί ταραχή στό Πλήρωμα τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας πρὸς μεγάλη χαρά τοῦ ἀρχεκάκου διαβόλου καί τῶν σκοτεινῶν ὀργάνων του. «**Ἄδικοι, ὅμως, Βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι**» (Α' Κορ. 6, 9).

Καιρός μετανοίας καί ἀνανήψεως, ἀδελφοί, ἡ κατανυκτική περίοδος τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου. **Καιρός προσευχῆς καί δακρύων, νηστείας πνευματικῆς καί σωματικῆς, καιρός ἀγώνων πνευματικῶν καί ἐπαγρυπνήσεως καί δεήσεων ὑπὲρ τῶν καθ' οἷονδήποτε τρόπον ἀδικουμένων καί διωκομένων ἀδελφῶν μας.**

Ὁλοψύχως εὐχομαι εὐόδωσιν τοῦ καλοῦ πνευματικοῦ μας ἀγώνος, μέ **τόν ὅπλισμόν, πού μᾶς χαρίζει τό Πανάγιον Πνεῦμα** (τά ὅπλα τῆς στρατείας μας. εἶναι πνευματικά πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων), ἔχοντες τήν ἐλπίδα μας στόν Παντοδύναμο Κύριο καί Θεό μας «**ὦ ἡ Δόξα καί τό κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν**».

Καί ἐπὶ τούτοις, διατελῶ,

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καί εὐλογιῶν

Ὁ Μητροπολίτης

†Ὁ Κυθίων Ἀντικυθίων Σεραφεῖμ

†Ὁ Κυθίων & Ἀντικυθίων Σεραφεῖμ

Υ/Γ Ἡ παροῦσα Εγκύκλιος νά ἀναγνωσθῇ εὐκρινῶς κατά τήν Θείαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καί τοῦ Φαρισαίου ἢ εἰς μίαν ἐπομένην Θείαν Λειτουργίαν.